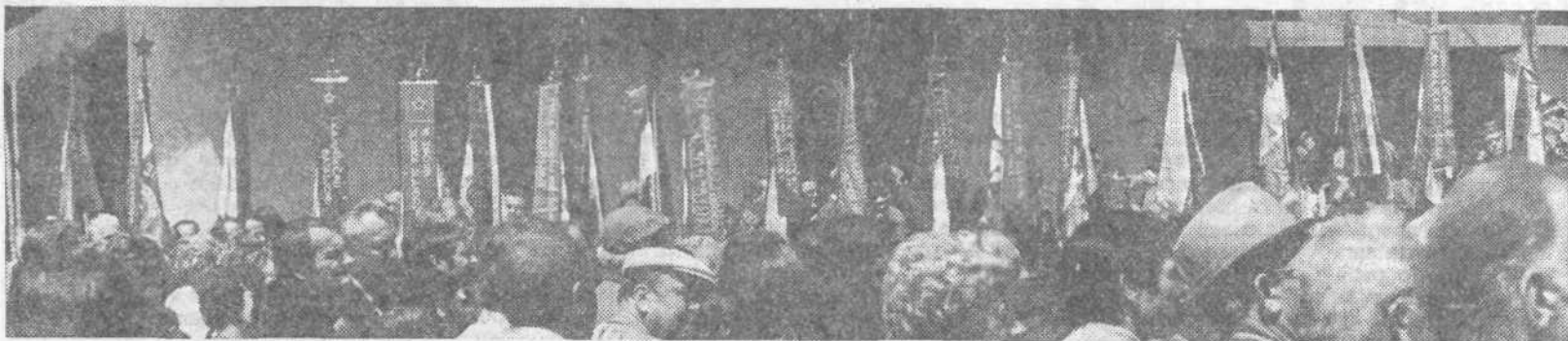

Iz govora Marjana Orožna, predsednika Mestne konference ZKS Ljubljana na XIII. zboru gorenjskih aktivistov in borcev NOV v Mostecu

V prihodnost po samoupravnih poti!

»Naša mlada generacija, ki prevzema odgovornost za usodo naše družbe, ne bo nikoli pozabila zgodovinske vloge tistih, ki so pod vodstvom Tita in Partije z oboroženim in neoboroženim bojem v najtežjih pogojih ustvarjali novi, pravičnejši svet, svet, ki naj bo osvobojen okov, nasilja, sovraštva, bede in negotovosti.

Zato bomo tudi danes, na tem zboru, kakor smo na vseh dvanajstih dosedaj, manifestirali našo enotnost, našo odločenost, da tudi naprej trdno in neomajno stopamo po poti Titovih borcev — po Titovi poti.

Srečanja aktivistov in borcev so priložnost, da na njih poudarimo neprekinjenost vsebine te naše revolucionarne poti. Prek njih se naši sedanji vodstveni kadri, še posebej pa mladi, lahko najneposredneje seznanjajo s širino in izvirnostjo osvobodilnega boja, z njegovimi kulturnimi in humanističnimi izročili, z organizacijskimi in mobilizacijskimi izkušnjami.

Vse to je zelo pomembno za množično politično delovanje danes, ko se v sicer popolnoma drugačnih okoliščinah, prav tako nahajamo pred težkimi in odgovornimi nalogami sprico našega notranjepolitičnega položaja in zaostrenih odnosov v svetu.

Naš zbor poteka v trenutku, ki je za našo socialistično samoupravno družbo in njen nadaljnji razvoj izredno pomemben. Pred nami sta dve ključni nalogi. Odkriti in obvladati moramo tiste odnose in njihove vzroke, ki porajajo in spodbujajo denarno in cenovno inflacijo kot obliko, prek katere se odtujuje dohodek tistim, ki ga ustvarjajo, ki pogojujejo nastajanje socialnih razlik, ki niso izraz rezultatov dela. Doseči moramo, in to po samoupravnih poti, da bo naš nadaljnji

interesu obrambe notranje trdnosti naše večinacionalne socialistične skupnosti narodov in narodnosti ter njenega mednarodnega ugleda.

cije. O tem morajo odločati tisti, ki najneposredneje čutijo posledice dobrih ali slabih investicijskih odločitev in višjih cen. Ta zahteva ni več le neka ideja ali vizija. Ona postaja v nekaterih naših organizacijah skozi sistem delitve dohodka in osebnih dohodkov, po rezultatih minulega dela, že stvarnost.

Vprašanje, ki ga postavljamo, pa je, zakaj se to tudi pri drugih in uveljavlja z istim tempom.

Zavedamo se, da to ne bo šlo samo od sebe, brez maksimalne angažiranosti in odgovornosti vseh organov upravljanja, vseh strokovnih ljudi, celotne znanosti, vseh zavestnih in organiziranih socialističnih sil z Zvezo komunistov na čelu, brez njihovega odločnega delovanja v vsaki sredini za pozitivno zunanjeplačilno bilanco, za preseganje zaprtosti in razdrobljenosti, za odpravljanje vsega tistega, kar spreminja dohodek iz ekonomske v obračunsko kategorijo, kar zmanjšuje interes za boljše delo in gospodarjenje z družbenimi sredstvi, kar daje potuho spekulativnemu obnašanju posameznikov na delovnem mestu in izven njega.

Uresničevanje teh nalog zahteva takšne ukrepe gospodarske politike, ki bodo delovali stimulatивно in odločno v smeri odkrivanja notranjih rezerv, ki ležijo zlasti v naši nepovezanosti, pomanjkanju trdnih planskih dogovorov, v še vedno neracionalni porabi, v smeri povečevanja produktivnosti dela, ki bo delovala v sleherni delovni organizaciji, v sleherni dejavnosti, v smeri večje odgovornosti za rezultate gospodarjenja in odločanja.

Očitno je — in to mora postati jasno tudi tistim, ki se glede tega še delajo slepi, da (Nadaljevanje na naslednji strani)

razvoj stabilnejši, da se bomo razvijali v skladu z našimi možnostmi ter pogoji.

V naši družbi, v njenih subjektivnih silah je dozorela zavest, da moramo to storiti v

Pogoj, da bi bili pri tem uspešni, pa je uresničevanje našega ustavnega načela o odločilni vlogi delavskega razreda pri usmerjanju sredstev in tokov družbene reproduk-

V prihodnost po samoupravnih poti!

(Nadaljevanje s prejšnje strani)
smo v našem razvoju, ki je bil med najhitrejšimi v svetu, prišli do točke, ko takšen tempo razvoja, kot smo ga imeli, ni več mogoče, če ne bomo dovolili, da bi nam spremljajoča inflacija sproti izničila njegove rezultate in spodkopala samoupravljanje.

Toda nimajo prav tisti, ki danes govorijo, da smo zabredli v krizo — in to zaradi samoupravljanja. Ne gre za nobeno krizo. Gre za to, da obstoječi družbenoekonomski odnosi, ali, bolj rečeno, zastoji pri uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov na temelju zakona o združenem delu, postajajo na določenih točkah cokla razvoju proizvodnih sil. V prvi vrsti cokla skupni, združeni, organizirani in učinkoviti proizvodnji, ki bi odgovarjala ne le našim, temveč tudi svetovnim kriterijem. In to je tisto, kar moramo spremeniti. To so vprašanja, s katerimi se morajo vse zavestne sile naše družbe vsakodnevno ukvarjati. To so vprašanja, na katerih se mora vsakodnevno v praksi samoupravnih odločitev za uresničevanje naše ustave, zakonov, dogovorov in sporazumov potrjevati vodilna idejnopolična vloga in odgovornost Zveze komunistov.

Dvoličnost ali celo izigravanje teh temeljnih družbenih dokumentov, ki urejajo odnose v proizvodnji in delitvi, ni združljivo z vodilno idejnopolično vlogo oz. članstvom v ZK pa tudi ne z opravljanjem odgovornih funkcij v našem samoupravnem in političnem sistemu.

Odgovornost za uresničevanje zakona o združenem delu že davno ni več aktivistična parola. To je zakonska obveza ljudi, ki so na položajih, s katerih lahko na to vplivajo.

Revolucionarna vsebina naše socialistične samoupravne družbe se ne izraža v njenih institucijah, temveč v odnosih, ki jih razvija, v uresničevanju človekovih neposrednih in dolgoročnih materialnih, kulturnih in drugih potreb, v položaju človeka kot svobodnega proizvajalca in ustvarjalca. Težnje, ki so še vedno žilave, da bi se naše institucije postavile nad to, so izraz birokratske deformacije naše zavesti. Proti temu se moramo boriti vedno, povsod in na vsakem mestu.

Naša revolucija ni končana, ona se danes

nadaljuje prek bitke za uresničitev in spoštovanje socialističnega načela »vsak po svojih sposobnostih, vsakomur po njegovem delu«, nadaljuje se v vsakodnevnem boju z vsem, kar od tega načela odstopa, kar to načelo izkrivlja in s tem hrani ostanke teženj — živeti na račun dela drugega ali drugih.

Ko danes govorimo o nujnosti zmanjševanja režije, o produktivnem zaposlovanju in podobno, to ni uperjeno proti ljudem, proti posameznikom. Uperjeno mora biti proti vsakemu nepotrebnemu ali družbeno nekoristnemu delu, bodisi v proizvodnji ali izven nje, proti mišljenju, da je treba dobiti osebni dohodek tudi za tisto delo, ki ni družbeno potrebno ali tisto, ki le obremenjuje že ustvarjeni dohodek, nič pa ne prispeva k ustvarjanju novega. Bolj kot med proizvodnim in neproizvodnim delom moramo razlikovati med tem, kaj je potrebno, kaj pa nepotrebno delo, kaj je družbeno koristna, kaj pa družbeno nekoristna zaposlitev.

Če hočemo uresničiti Kardeljevo misel, da si človek ustvarja srečo le sam s svojim delom kot član skupnosti, potem se moramo boriti za to, da bo vsak član naše skupnosti delal, se pravi bil produktivno zaposlen. Potencialnih možnosti za to je dovolj. Treba jih je le spoznati ter temeljito in pametno izkonistiti za novo rast, za nov razvoj, za ustvarjanje novih možnosti v vsaki občini in vsakem kraju.

O teh in še nekaterih drugih aktualnih vprašanjih tega trenutka, ki so po svojih posledicah za naš jutri morda še pomembnejši od tega, kar se je zgodilo na Kosovu, je te dni razpravljala III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Do izraza je prišla visoka stopnja enotnosti pa tudi realizem v pogledih, v ocenah našega sedanjega trenutka. Na kongresu je prevladoval akcijski pristop, zavest, da je mogoče naprej, če bomo stopali po samoupravnih poti, če bomo ukrepi države utirali pota samoupravljanju, ne pa etatizmu; zavest o nujnosti dohodkovnega povezovanja in združevanja, zavest o usklajevanju različnih in skupnih interesov po samoupravnih poti, zavest, da moramo z odločnimi ukrepi

in akcijami zaustaviti negativne gospodarske tokove in njihove škodljive posledice, zavest, da moramo odločneje in več storiti za to, da bo položaj slehernega posameznika in sleherne skupnosti odvisen od rezultatov njegovega oz. njihovega dela ter odločanja o uporabi družbenih sredstev, s katerimi upravljajo.

Bilo bi napačno, če bi med ljudmi sejali iluzije, da smo na tem kongresu našli odgovore na vsa vprašanja ali celo rešili vse probleme, ki jih imamo. Toda ta kongres je oz. bo pomemben za naše socialistično samoupravljanje kot politični apel k streznitvi, kot mobilizator za akcijo, kot analiza vzrokov zaostrenih gospodarskih in političnih razmer, kot dejavnik idejne in akcijske enotnosti delavskega razreda vseh jugoslovanskih socialističnih republik in avtonomnih pokrajin.

Njegovi rezultati pa so in bodo odvisni od tega, ali se bomo do njegovih sklepov in napotil v praksi dela vseh naših delovnih organizacij in skupnosti obnašali ustvarjalno ter odgovorno.

Zelim, da bi v tem našli svoje mesto tudi borci in aktivisti naše osvobodilne vojne, naše osvobodilne fronte, kakor so vedno našli svoje mesto v Zvezi komunistov in z njo na čelu delovnih množic, na čelu prizadevanj za napredek, na čelu boja proti ostanekom notranje kontrarevolucije in vsem drugim nasprotnikom naše ureditve in naše domovine, kadar koli je šlo za prelomne in zgodovinsko pomembne trenutke našega naroda, našega delovnega ljudstva.

Zelim, da bi se v tem duhu odvijalo tudi naše sodelovanje, sodelovanje med Ljubljano in gorenjskimi občinami, med organizacijami združenega dela, se z gledovalo po tistih prvinah, ki so vam, tovariši aktivisti in borci Gorenjske, omogočile, da ste izšli kot zmagovalci tudi tedaj, ko je šlo za navidez brezizhodne situacije.

